

НОВИ АВАНГАРДНО / МОДЕРНИ
КЊИЖЕВНИ ОБЛИК У ДЕЛИМА
Т. С. ЕЛИОТА, Е. ПАУНДА
И В. МАЈАКОВСКОГ

Филолошки факултет,
Београд

Кључне речи: авангарда, модернизам, постмодернизам, двостру-
кост, подривајуће структуре, поетика, аутореференцијалност, метак-
валитети, структура и семантика, визуелност, лирика и наратив, нови
књижевни облици.

Апстракт: У раду је приказано теоријско одређење међусобног
преплитања и подривања основних поставки авангарде, модернизма
и постмодернизма у делима Е. Паунда, Т. С. Елиота и В. Мајаковског.
Авангардна поетика футуризма преплиће се са модернистичком пое-
тиком у песничком делу В. Мајаковског, што је приказано и самом ана-
лизом песама. Естетика романтизма у малом продира у модернизам Е.
Паунда. Натурализам се огледа у модернистичкој поетици Т. С. Елио-
та. Истовремено са овим продирањем структура једне поетике у другу,
долази до продирања основних карактеристика једног рода или жанра
у други. У делу Мајаковског реч је о оди и епу, код Паунда и Елиота о
лирици и наративу. Код Паунда и Елиота је трослојна структура која се
огледа у преплитању авангардног имајизма и епских тенденција датих
у дугим формама лирског облика. Код Елиота се двострукост огледа у
томе да се елементи наратива преплићу и са лириком и са драмом. Сва-
ка врста овог преплитања води до стварања нових књижевних облика.
Један књижевни род или жанр подрива други, и то сопственим консти-
тутивним особинама када се оне пренесу и преобразе у новом књижев-
ном облику. Основне особине ових нових књижевних облика су дубо-
ка аутореференцијалност са метаквалитетима, визуелност до те мере
да у сопственој слици носе значење. Мајаковски ствара одично-епску
поетику, Паунд имајистичко-епско-лирску, а Елиот наративно-лир-
ску-драмску поетику. Сукобљавајући у простору исте песничке слике
различите поетике праваца, жанрова и књижевних родова омогућавају
резервоар могућности стварања нових значења.